(כ) **דְּבָרִים בְּטֵלִים אָסוּר לְהַרְבּוֹת.** הַגָּהוֹת: וּבְנֵי אָדָם שֶׁסְּפוּר שְׁמוּעוֹת וְדִבְרֵי חִדּוּשִׁים הוּא (ג) עָנֹג לָהֶם, (ד) מֻתָּר (ג) [כ] (ה) לְסַפְּרָם בְּשַׁבָּת כְּמוֹ בְּחֹל, אֲבָל מִי שֶׁאֵינוֹ מִתְעַנֵּג, אָסוּר לְאָמְרָם (ו) כְּדֵי שֶׁיִּתְעַנֵּג בָּהֶם חֲבֵרוֹ (תרומת הדשן סימן ס״א): **ב** (ז) * [ד]**אָסוּר לְשַׂכֵּר פּוֹעֲלִים, [ה]וְלֹא לוֹמַר** (ג) **לְאֵינוֹ יְהוּדִי** (ח) **לְשַׂכֵּר לוֹ פּוֹעֲלִים** (ט) **בְּשַׁבָּת, [ו]אַף עַל פִּי שֶׁאֵין הַיִּשְׂרְאֵל צָרִיךְ לְאוֹתָהּ מְלָאכָה אֶלָּא לְאַחַר הַשַּׁבָּת, שֶׁכָּל מַה שֶּׁהוּא אָסוּר לַעֲשׂוֹתוֹ, אָסוּר לוֹמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי לַעֲשׂוֹתוֹ. * [ז]וַאֲפִלּוּ לוֹמַר לוֹ קֹדֶם הַשַּׁבָּת לַעֲשׂוֹתוֹ בְּשַׁבָּת, אָסוּר, [ח]אֲבָל מֻתָּר לוֹמַר לוֹ אַחַר הַשַּׁבָּת, לָמָּה לֹא עָשִׂיתָ דָּבָר פְּלוֹנִי בְּשַׁבָּת שֶׁעָבַר,** (י) **אַף עַל פִּי שֶׁמְּבִין מִתּוֹךְ דְּבָרָיו** (יא) **שֶׁרְצוֹנוֹ שֶׁיַּעֲשֶׂנּוּ בְּשַׁבָּת הַבָּאָה: ג * [ט]אָסוּר לִתֵּן לְאֵינוֹ יְהוּדִי מָעוֹת** (יב) **מַעֲרֶב שַׁבָּת לְקָנוֹת לוֹ בְּשַׁבָּת.** (יג) **אֲבָל יָכוֹל לוֹמַר לוֹ קְנֵה**

ד שם במשנה ק״נ (ע״א). ה מהא דאינו יהודי שבא לכבות וכו׳ קכ״א (ע״א). ו רמב״ם בפרק (ד׳) [ר׳] (ה״א). ז הרא״ש בפרק ד׳ דבבא מציעא (סי׳ ו) והרר״ן (חידושים ב״מ ג. ד״ה ולענין) בשם רבנו שמעיה ורמב״ם בפרק (ט׳) [ר׳] (ה״א) ושאר פוסקים. ח סמ״ק (מצוה רפב) ופסמ״ג (לארן סה) והגהות מיימוניות (מיימוניות) בפרק ו׳ (אות א). ט רא״ש שם. ורבנו ירחם פרק י״ב (חלק יב) ושאר פוסקים. י הגהות מרדכי פרק קמא דשבת (סי׳ תעב) והגהות מימוני פרק ו׳ (אות ב).

בֵּאוּר הַלָּכָה

(כ) **דְּבָרִים בְּטֵלִים.** וְאָסוּר לִסְפֹּר אֲיָזֶה דָּבָר שֶׁמִּצְטַעֵר בּוֹ. סֵפֶר חֲסִידִים סִימָן ק״י. וְהִנֵּשְׁמָר מִלְּדַבֵּר כִּי אִם בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ בְּשַׁבָּת תִּבְרָא עָלָיו בְּרָכָה, כִּי 'מֵחֶלְיֵהּ' (שמות לא יד) נֶאֱמַר עַל מִי שֶׁמְּדַבֵּר גַּם כֵּן דְּבָרִים בְּטֵלִים בְּשַׁבָּת, עַיֵּן זֹהַר (ח״ב רח״ו): וּבְסֵפֶר הַכַּוָּנוֹת (לקידוש ליל שבת דרוש א ענין סעודת שחרית דשבת). וְקַבָּלָתִי, אָדָם הַמְבַקֵּר לַחֲבֵרוֹ בְּשַׁבָּת אוֹ שֶׁבָּת טוֹב, לְקַיֵּם 'זָכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת' (שמות כ ז). שלה״ (מסכת שבת נר מצוה אות סא): וֹ מְלָאכָה. הַגָּאוֹן מהרא״ר גרשון זַ״ל בְּשׁוּ״ת חוֹת יָאִיר סִימָן מ״ט, וּבְסִימָן נ״ג דַּעַת חוֹת יָאִיר לְהַקֵּל, וְכָל שֶׁכֵּן בִּשְׁבוּת, עַיֵּן שָׁם. בִּדְבָר שֶׁאֵינוֹ אֶלָּא חֲמִרָא בְּעָלְמָא,

בַּאֵר הַיטֵב

(כ) **לְסַפְּרָם.** וְאָסוּר לִסְפֹּר אֲיָזֶה דָּבָר שֶׁמִּצְטַעֵר בּוֹ. סֵפֶר חֲסִידִים סִימָן ק״י. וְהִנֵּשְׁמָר מִלְּדַבֵּר כִּי אִם בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ בְּשַׁבָּת תִּבְרָא עָלָיו בְּרָכָה, כִּי 'מֵחֶלְיֵהּ' (שמות לא יד) נֶאֱמַר עַל מִי שֶׁמְּדַבֵּר גַּם כֵּן דְּבָרִים בְּטֵלִים בְּשַׁבָּת, עַיֵּן זֹהַר (ח״ב רח״ו): וּבְסֵפֶר הַכַּוָּנוֹת (לקידוש ליל שבת דרוש א ענין סעודת שחרית דשבת). וְקַבָּלָתִי, אָדָם הַמְבַקֵּר לַחֲבֵרוֹ בְּשַׁבָּת אוֹ שֶׁבָּת טוֹב, לְקַיֵּם 'זָכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת' (שמות כ ז). שלה״ (מסכת שבת נר מצוה אות סא): וֹ מְלָאכָה. הַגָּאוֹן מהרא״ר גרשון זַ״ל בְּשׁוּ״ת חוֹת יָאִיר סִימָן מ״ט, וּבְסִימָן נ״ג דַּעַת חוֹת יָאִיר לְהַקֵּל, וְכָל שֶׁכֵּן בִּשְׁבוּת, עַיֵּן שָׁם. בִּדְבָר שֶׁאֵינוֹ אֶלָּא חֲמִרָא בְּעָלְמָא,

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

סי׳ תרצ) שֶׁאָסוּר לִקְרוֹת בְּסֵפֶר בְּשַׁבָּת כְּדֵי לְהַכִּיר. מָקוֹם הַצָּרִיךְ הַגָּהָה לְהַגִּיהַּ אוֹתוֹ לְמָחָר. אֲבָל אִם מְכַוֵּן לִקְרוֹת, וְאַ יִקְרָא טָעוּת יַגִּיהַּ לְמָחָר. מַחְתֶּה: **(כ) לְסַפְּרָם.** עַיֵּן בְּאֵר הַיטֵב, וְעַיֵּן בְּשוּ״ת מַיִם רַבִּים סִימָן ל׳:

נֶאֱמַר עַל מִי שֶׁמְּדַבֵּר גַּם כֵּן דְּבָרִים בְּטֵלִים בְּשַׁבָּת, עַיֵּן זֹהַר (ח״ב רח״ו): וּבְסֵפֶר הַכַּוָּנוֹת (לקידוש ליל שבת דרוש א ענין סעודת שחרית דשבת). וְקַבָּלָתִי, אָדָם הַמְבַקֵּר לַחֲבֵרוֹ בְּשַׁבָּת אוֹ שֶׁבָּת טוֹב, לְקַיֵּם 'זָכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת' (שמות כ ז). שלה״ (מסכת שבת נר מצוה אות סא): וֹ מְלָאכָה. הַגָּאוֹן מהרא״ר גרשון זַ״ל בְּשׁוּ״ת חוֹת יָאִיר סִימָן מ״ט, וּבְסִימָן נ״ג דַּעַת חוֹת יָאִיר לְהַקֵּל, וְכָל שֶׁכֵּן בִּשְׁבוּת, עַיֵּן שָׁם. בִּדְבָר שֶׁאֵינוֹ אֶלָּא חֲמִרָא בְּעָלְמָא,

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

שַׁבָּת (סק״א)], וְאִם מִתְיָרֵא שֶׁיִּתְרַשֵּׁל בַּדָּבָר, אָז לְכַלֵּי עָלְמָא שָׁרֵי לְזָרוּזֵי נַפְשֵׁהּ, דַּאֲמִירָה לְגָבוֹהַּ הֲוֵי כְּנֶדֶר [שָׁם בְּתוֹסָפֹת שַׁבָּת]. (ל) אָסוּר לְעַכֵּב הָאֵינוֹ יְהוּדִי בְּשַׁבָּת בְּשְׂכִיל הַחוֹב, דְּזֶהוּ הַכֹּל בִּכְלַל 'מִמְּצוֹא חֶפְצְךָ' (ישעיה נח יג), אֲבָל יָכוֹל לוֹמַר אַחַר כָּךְ בְּחֹל לְשׁוֹפֵט מַדּוּעַ לֹא עִכַּבְתָּ הָאֵינוֹ יְהוּדִי בְּשַׁבָּת, כְּדֵי שֶׁיְּכַבְּדוּ לְשַׁבָּת הַבָּאָה כְּשֶׁיְּזַדְּמֵן לוֹ. וּבְתְשׁוּבַת הַב״ח (ישנות) סִימָן קמ״ו מַתִּיר מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ חוֹב אֵצֶל הָאַנָּס, וּבְשַׁבָּת נוֹדַע לוֹ שֶׁהוּא יֵלֵךְ מִן הָעִיר וְאָפְשָׁר שֶׁלֹּא יָשׁוּב עוֹד, מֻתָּר לֵילֵךְ בְּשַׁבָּת לְקַבֵּל עָלָיו אֵצֶל הַשַּׁר שֶׁיִּפְרָעֶנּוּ, דִּבְמָקוֹם פְּסִידָא לֹא גָּזְרוּ. אֵינוֹ יְהוּדִי שֶׁהָיָה תָּפוּס אֵצֶל הַשּׁוֹפֵט בְּשְׂכִיל יְהוּדִי שֶׁהָיָה חַיָּב לוֹ, יוּכַל לוֹמַר לְהַשּׁוֹפֵט שֶׁיְּקַבֵּל עֲרֻבוּת מֵאֵינוֹ יְהוּדִי וְיַנִּיחַ הַתָּפוּס, אֲבָל לֹא יֹאמַר לוֹ שֶׁיִּכְתֹּב בְּעַרְכָּאוֹת [אַחֲרוֹנִים]. כָּתַב בְּאֵלִיָּה רַבָּה סִימָן רמ״ד (ס״ק יג), אִם אֵינוֹ יְהוּדִי חַיָּב לוֹ וְיָרֵא שֶׁמָּא יִסַּע בְּשַׁבָּת, יָכוֹל לְהִתְרָאוֹת אֲלֵיהֶן, כְּדֵי שֶׁיִּתֵּן בְּשְׂכִירוּתוֹ לַחֲבֵרוֹ הָאֵינוֹ יְהוּדִי. וְאָסוּר לַעֲכֵּב נִכְסֵי רְאוּבֵן בְּיַד שִׁמְעוֹן בְּשַׁבָּת [אַחֲרוֹנִים]: **(ב) דְּבָרִים בְּטֵלִים.** הֵינוּ שֶׁאֵין בָּהֶם זָכָר לַעֲשִׂיַּת מְלָאכָה וְלַעֲסָקִים כְּלָל, וְגַם אֵין בָּהֶם דִּבְרֵי גְּנַאי וְקַלּוּת רֹאשׁ, דְּאִי לָאו הָכִי אֲפִלּוּ מְעַט אָסוּר: **(ג) עָנֹג לָהֶם.** וְאָסוּר לְסַפֵּר בְּשַׁבָּת (ה) אֵיזֶה דָּבָר שֶׁמִּצְטַעֵר בּוֹ: **(ד) מֻתָּר וְכוּ׳.** וּמִכָּל מָקוֹם יִזָּהֵר מִלְּהַמְשִׁיךְ הַרְבֵּה בָּזֶה, דְּאַף בְּדָבָר שֶׁהוּא עֹנֶג גָּמוּר כְּמוֹ אֲכִילָה וּשְׁתִיָּה וְשֵׁנָה מְבֹאָר בְּסִימָן ר״צ (ס״ב) וּבְבֵית יוֹסֵף בְּסִימָן רפ״ח (ד״ה ויראה) דְּאֵין לְהַמְשִׁיךְ הַרְבֵּה, דִּלְאַלּוּ שַׁאֲנָיֵם עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה בְּיוֹמוֹת הַחֹל נִתַּן שַׁבָּת עִקָּרוֹ לְדִבְרֵי תוֹרָה, וַאֲפִלּוּ לְתַלְמִידֵי חֲכָמִים הַיְגֵעִים בַּתּוֹרָה כָּל יְמוֹת הַשָּׁבוּעַ, גַּם כֵּן אֵיתָא בְּאַחֲרוֹנִים שֶׁלֹּא יַרְבּוּ בּוֹ יוֹתֵר מִדַּאי מִשּׁוּם בְּטוּל תּוֹרָה: **(ה) לְסַפְּרָם וְכוּ׳.** לָאו מִשְׁנַת חֲסִידִים הִיא, וְהִנֵּשְׁמָר מִלְּדַבֵּר דִּבְרֵי חל קָדוֹשׁ יֵאָמֵר לוֹ. וְאַנְשֵׁי מַעֲשֶׂה נִזְהָרִים בְּיוֹתֵר מִזֶּה, שֶׁלֹּא לְדַבֵּר בְּשַׁבָּת אֲפִלּוּ דְּבָרִים הַכְּרָחִיִּים כִּי אִם בִּלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, [וְנִרְאֶה שֶׁטַּעֲמָם הוּא לְמִגְדַּר מִלְּתָא, כְּדֵי שֶׁלֹּא יָבוֹאוּ לְשִׂיחָה בְּטֵלָה], כֵּן כָּתַב בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ג). אֵיתָא בְּשֶׁלְּ״ה (מסכת שבת נר מצוה אות סא) קַבָּלָתִי, אָדָם הַמְבַקֵּר לַחֲבֵרוֹ בְּשַׁבָּת בְּשַׁחֲרִית, לֹא יֹאמַר לוֹ כְּדַרְכָּךְ שֶׁאוֹמֵר בְּחֹל צַפְרָא טָבָא, רַק יֹאמַר לוֹ שַׁבָּת טָבָא [בִּלְשׁוֹן חל קָדֶשׁ, אוֹ בִּלְשׁוֹן חל כְּמִנְהָגֵנוּ הַיּוֹם], כְּדֵי לְקַיֵּם 'זָכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת' (שמות כ ז): **(ו) כְּדֵי שֶׁיִּתְעַנֵּג וְכוּ׳.** דְּאֵין לוֹ לַעֲבֹר עַל 'וְדִבַּרְתָּ דָּבָר' בְּשְׂכִיל חֲבֵרוֹ, (ו) וְאִם הוּא מִתְעַנֵּג בְּמַה שֶׁהֵם מִתְעַנְּגִים, אָפְשָׁר דְּיֵשׁ לְהָקֵל: **ב (ז) אָסוּר וְכוּ׳.** סָעִיף (ז) זֶה וְכֵן הַסְּעִיפִים דְּלִקְמָן, מַה שֶּׁאָסוּר הוּא מִשּׁוּם 'מִמְּצוֹא חֶפְצְךָ', דְּהַכֹּל בִּכְלַל עֲשִׂיַּת חֶפְצָיו: **(ח) לְשַׂכֵּר לוֹ פּוֹעֲלִים.** וְהוּא הַדִּין כָּל דָּבָר שֶׁאָסוּר לְיִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת מִצַּד הַדִּין, אָסוּר לוֹמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי לַעֲשׂוֹתוֹ. (ט) אֲבָל בְּדָבָר שֶׁאֵינוֹ אֶלָּא מִנְהָג וַחֲמִרָא בְּעָלְמָא, שָׁרֵי לוֹמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי לַעֲשׂוֹתוֹ: **(ט) בְּשַׁבָּת.** וַאֲפִלּוּ (ט) אִם יֹאמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי שֶׁיִּשְׂכֹּר לוֹ פּוֹעֲלִים אַחַר הַשַּׁבָּת, גַּם כֵּן אָסוּר [חַיֵּי אָדָם (ח״ב כלל סב ס״א)]: **(י) אַף עַל פִּי שֶׁמְּבִין וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר אֲפִלּוּ הָכִי מֻתָּר, כֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ אוֹמֵר לוֹ בְּפֵרוּשׁ רַק דֶּרֶךְ רְמָז. וְלֹא דָּמֵי לְמַה שֶׁכָּתַב הָרַמְ״א בְּהַגָּ״ה בְּסָעִיף כ״ב דַּאֲפִלּוּ דֶּרֶךְ רָמָז לַעֲשׂוֹת בְּשַׁבָּת אָסוּר, הָתָם כְּשֶׁמְּרַמֵּז לוֹ (י) בְּשַׁבָּת גּוּפָא עַל זֶה חָמִיר טְפֵי: **(יא) שֶׁרְצוֹנוֹ שֶׁיַּעֲשֶׂנּוּ וְכוּ׳.** וּמִכָּל מָקוֹם לֹא יֵהָנֶה הַיִּשְׂרָאֵל מֵאוֹתָהּ מְלָאכָה עַד אַחַר הַשַּׁבָּת, כְּדִין אֵינוֹ יְהוּדִי שֶׁעָשָׂה מְלָאכָה לְצָרְכּוֹ יִשְׂרָאֵל. אִי נַמִי מַיְרֵי בְּדָבָר שֶׁאֵין גּוּף הַיִּשְׂרָאֵל נֶהֱנֶה מִמֶּנּוּ, כְּגוֹן שֶׁכָּבְרָ יֵשׁ נֵר וְאַשׁ וְהָאֵינוֹ יְהוּדִי מוֹסִיף, דְּאִם לֹא כֵּן, הָא אֲפִלּוּ אִם הָאֵינוֹ יְהוּדִי הִדְלִיקָהּ מַעֲצְמוֹ אָסוּר לְיִשְׂרָאֵל לֵהָנוֹת מִמֶּנּוּ [אַחֲרוֹנִים]: **ג (יב) מַעֲרֶב שַׁבָּת וְכוּ׳.** וְהוּא הַדִּין (יא) דַּאֲפִלּוּ מִתְּחִלַּת הַשָּׁבוּעַ אָסוּר, כֵּיוָן שֶׁיִּחַד לוֹ עַל שַׁבָּת, וְכַנַּ״ל בְּסָעִיף ב׳, וַאֲפִלּוּ (יב) קָצָץ לֹא מְהַנֵּי בָּזֶה, אֶלָּא נָקַט מַעֲרֶב שַׁבָּת מִשּׁוּם סָיְפָא, דְּאִם אוֹמַר לוֹ קְנֵה לְעַצְמְךָ אֲפִלּוּ מַעֲרֶב שַׁבָּת מֻתָּר: **(יג) אֲבָל יָכוֹל וְכוּ׳.** מְקוֹר דִּין זֶה נִלְמַד מֵהָא דְּלִקְמָן סִימָן תמ״ח סָעִיף ד׳ לְגַבֵּי חָמֵץ. וְעַיֵּן בְּבֵ״ח (ס״ב) וּבְאֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק יב) שֶׁמְּצַדְּדִים שָׁם, דַּאֲפִלּוּ אִם מַבְטִיחוֹ שֶׁיִּקְנֶה מִמֶּנּוּ אַחַר כָּךְ גַּם כֵּן מֻתָּר, כֵּיוָן דְּעַכְשָׁו קוֹנֶה לְעַצְמוֹ:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ד) (ס) אַחֲרוֹנִים: **(ו)** עַיֵּן ט״ז סוֹף סָעִיף קָטָן א׳ בְּמַה שֶׁכָּתַב מִזֶּה אֵין חֵשֶׁשׁ וְכוּ׳, וְהָאַחֲרוֹנִים לֹא הֶעְתִּיקוּ דְּבָרָיו אֵלּוּ, וּמִכָּל מָקוֹם אָפְשָׁר דִּיֵּשׁ לְהָקֵל בְּאֹפֶן שֶׁכָּתַבְתִּי: **ב (ו)** רַשַׁ״י (קנ. ד״ה לא ישכור): **(ס)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(ע)** עַיֵּן שָׁם בְּחַיֵּי אָדָם (ח״ב כלל סב ס״א ובנשמת אדם סק״א) שֶׁהֵבִיא עַל דִּין זֶה רְאִיָּה מִתּוֹסָפוֹת (קנ. ד״ה מה ליה): **(י)** פְּרִי מְגַדִּים (משׁ״ז סק״ב) בְּשֵׁם הַלְבוּשׁ (סכ״ב) וּמָגֵן אַבְרָהָם לְקַמָּן בְּסָעִיף כ״ב (ס״ק לא), וְכֵן כָּתַב הַגְּרַ״א בְּסָעִיף זֶה, דְּלֹא כְּט״ז (סק״ב): **ג (יא)** אֵלִיָּה רַבָּה (סק״ט) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(יב)** דַּרְכֵי מֹשֶׁה (אות א):

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן שז

כ מְרַדְכַי פֶּרֶק קַמָּא דְּשַׁבָּת (סי׳ רמט) בְּשֵׁם סְמ״ג וּסְמ״ק (מצוה רפב). ל טור בְּשֵׁם רַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק ר׳ מְהַלְּכוֹת שַׁבָּת (הל׳ ט״ו) וְהָרַב הַמַּגִּיד שֶׁזֶּה מִסְתָּם מֵהַגְּאוֹנִים וְהַגְּהוֹת מָרְדְּכַי (פ״ט סי׳ תנד) בְּשֵׁם רַאֲבַי״ה (ח״א סי׳ שצא). מ שם בְּשֵׁם הַתּוֹסָפוֹת בְּגִטִּין ח׳ (ע״ב ד״ה אע״ג) וּבְקַמָּא פ׳ (ע״ב ד״ה אומרו). נ שַׁבָּת ק״נ (ע״ב).

לְעַצְמְךָ, וְאִם אָצְטָרֵךְ אָקְנֶה מִמְּךָ לְאַחַר הַשַּׁבָּת: ד * כ מֻתָּר לָתֵת לְאֵינוֹ יְהוּדִי מָעוֹת (ד) (יד) מַעֲרֵב שַׁבָּת לְקְנוֹת לוֹ, (טו) וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יֹאמַר לוֹ קְנֵה בְּשַׁבָּת. הַגָּהָה: וְכֵן מֻתָּר לִתֵּן לוֹ בְּגָדִים לְמְכֹר, וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יֹאמַר לוֹ לְמָכְרָן בְּשַׁבָּת (בית יוסף (ד״ה כתב המרדכי) בשם סמ״ג). (טז) מִי שֶׁשָּׂכַר אֵינוֹ יְהוּדִי לְהוֹלִיךְ (ה) סְחוֹרָתוֹ, וּבָא הָאֵינוֹ יְהוּדִי וּלְקָחָהּ (יז) מִבֵּית יִשְׂרָאֵל בְּשַׁבָּת, אָסוּר, וְהָיוּ (ו) עוֹנְשִׁין (יח) הָעוֹשֶׂה (רבינו ירוחם חלק י״ב (נתיב יט)): ה לְ דָּבָר שֶׁאֵינוֹ מְלָאכָה, וְאֵינוֹ אָסוּר לַעֲשׂוֹת בְּשַׁבָּת (יט) אֶלָּא מִשּׁוּם שְׁבוּת, מֻתָּר לְיִשְׂרָאֵל לוֹמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי לַעֲשׂוֹתוֹ בְּשַׁבָּת, (כ) וְהוּא שֶׁיִּהְיֶה שָׁם (כא) מְקֻצָּת חֹלִי, [*] אוֹ יִהְיֶה צָרִיךְ לַדָּבָר (כב) צָרְךָ הַרְבֵּה, אוֹ מִפְּנֵי מִצְוָה, כֵּיצַד, אוֹמֵר יִשְׂרָאֵל לְאֵינוֹ יְהוּדִי בְּשַׁבָּת לַעֲלוֹת בָּאִילָן לְהָבִיא שׁוֹפָר לִתְקֹעַ תְּקִיעַת מִצְוָה, אוֹ * לְהָבִיא מַיִם דֶּרֶךְ חָצֵר שֶׁלֹּא עֵרְבוּ לִרְחֹץ בּוֹ הַמְּצֻטָּעָר, (כג) מ וְיֵשׁ אוֹסְרִין. הַגָּהָה: וּלְקַמָּן סִימָן תקפ״ו (סכ״ם) פָּסַק לְהַתִּיר, וְעַיֵּן לְעֵיל (ז) סִימָן רע״ו (ס״ב) דְּיֵשׁ מְקִלִּין (כד) אֲפִלּוּ בְּמִלְאכָה דְּאוֹרָיְתָא, וְעַיֵּן שָׁם סָעִיף ג׳: ו נ אָסוּר לְחַשֵּׁב חֶשְׁבּוֹנוֹת אֲפִלּוּ אִם עָבְרוּ, כְּגוֹן כָּךְ וְכָךְ

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ה [בשו״ע] אוֹ יִהְיֶה צָרִיךְ לְ דָּבָר צָרְךָ הַרְבֵּה. וְכָתַב בְּשָׁאלַת יַעֲבֵ״ץ חֵלֶק ב׳ סִימָן קל״ט לְצַדֵּד לְהַתִּיר לְמֹסֵר לְאֵינוֹ יְהוּדִי פְּאקיט מְרַגְּלִיוֹת, וְהָאֵינוֹ יְהוּדִי הַשָּׁלִיחַ יִמְסֹר בְּשַׁבָּת לְפָאקֶ״ט אַף שֶׁהָאֵינוֹ יְהוּדִי צָרִיךְ לְכָתֵב, עַיֵּן שָׁם. וּבְשׁוּ״ת זֶרַע אֶמֶת (ס״ ל״ו) מַתִּיר לְשָׁלֵחַ לְאֵינוֹ יְהוּדִי לַיְלָה לִפְנֵי עֲרֻכָּאוֹת לְהִשְׁתַּדֵּל לְגְבּוֹת חוֹב מֵהָאֵינוֹ יְהוּדִי, אִם הוּא הַפְסֵד מְרֻבֶּה, הֲגַם שֶׁהַעֲרֻכָּאוֹת שֶׁל גּוֹיִם יִכְתְּבוּ בִּכְתָב שְׁלָהֶם, כֵּיוָן שֶׁאִם לֹא יַעֲשֶׂה כֵּן הַיּוֹם יִפְסִיד. וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן (קנ״ז) [קנ״ן]:

בַּאֵר הַיטֵב

שְׁרֵי לוֹמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי, הֶרְדֵּ״ף (ס״ יח) מְגַן אַבְרָהָם (סק״ב): ד (ד) מַעֲרֵב שַׁבָּת. וְאִם יוֹם הַשּׁוּק בְּשַׁבָּת וְאֵינוֹ בִּנְמְצָא לִקְנוֹת אֶלָּא בּוֹ, אָסוּר. וְהוּא הַדִּין כְּשִׁיּוֹם הַשּׁוּק בְּשַׁבָּת, אָסוּר לִתֵּן לוֹ דָּבָר לְמְכֹר. וְכָתַב הַשַּׁ״ז (סק״ג) וְנִרְאֶה לִי דִּכְכָל הָנֵי דְּמַתִּירִין [בַּיִת הָלֵל עִם הַשַּׁמַּשׁ], כְּגוֹן נוֹתְנִין כֵּלִים לְכוֹבֵס וְכוּ׳, יֵשׁ אִסּוּר אִם נוֹתֵן לוֹ הַכֵּלִים סְמוּךְ לְשַׁבָּת וְאָמַר לוֹ רְאֵה שֶׁאֵנִי צָרִיךְ לָהֶם בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת, דְּהֲרֵי לֹה כְּאוֹמֵר בְּפֵרוּשׁ שֶׁיְּכַבְּסֵם בְּשַׁבָּת. וְכֵן לְעִנְיַן אִם נָתַן לוֹ מָעוֹת בְּעֶרֶב שַׁבָּת לִקְנוֹת, וְאָמַר לוֹ שֶׁיִּלֵּךְ לְשׁוּק הַגְּדוֹלָה (הגה״מ). וְכָתַב עוֹד הַשַּׁ״ז (שם), נִרְאֶה לִי מַה שֶּׁהִתִּירוּ אִם לֹא זָכַר לוֹ שֶׁיִּקְנֶה בְּשַׁבָּת, מִכָּל מָקוֹם לֹא יַהֲנֶה יִשְׂרָאֵל מִפְּנֵי בְּאוֹתוֹ שַׁבָּת, דְּעַל כָּל פָּנִים עָשָׂה בְּשַׁבָּת, מִכָּל מָקוֹם לֹא יַהֲנֶה יִשְׂרָאֵל מִפְּנֵי בְּאוֹתוֹ שַׁבָּת, דְּעַל כָּל פָּנִים עָשָׂה בְּשַׁבָּת, אַסּוּר. (ה) סְחוֹרָתוֹ. אֲפִלּוּ יָחִד לוֹ מָקוֹם וְקָצַץ, עַיֵּן לְעֵיל סִימָן רנ״ב סָעִיף א׳. מֵיהוּ אִם הָאֵינוֹ יְהוּדִי לְקָחָהּ מִבֵּית יִשְׂרָאֵל קֹדֶם הַשַּׁבָּת, אַף עַל פִּי שֶׁמְּפֻלָּג בְּשַׁבָּת שָׁרֵי. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ו): (ו) עוֹנְשִׁין. בְּמָמוֹן, וְאִם אֵין לוֹ דֵּי, בְּמַלְקוּת. וְאִם טָעָה שֶׁסָּבַר שֶׁמֻּתָּר, אֵין עוֹנְשִׁין אוֹתוֹ. וְנָאֶמְן לוֹמַר שֶׁעָשָׂה בְּשׁוֹגֵג. רַבִּי אַהֲרֹן קְשׁוֹן סִימָן (קנ״ז) [קנ״ן]: ה רע״ו. שָׁם סָעִיף ב׳ פָּסַק רַמ״א דְּיֵשׁ לְהַחְמִיר, עַיֵּן שָׁם. וְדַע שֶׁאֵין מְרַמִּין דָּבָר לְדָבָר בְּעִנְיְנֵי הַשְּׁבוּתִים, וְאֵין לְךָ בָּם לְהַתִּיר אֶלָּא מַה

בְּאוּר הֲלָכָה

סק״ג) שֶׁמִּסְתַּפֵּק לֶאֱסֹר אֲפִלּוּ בְּשֶׁאֵין נוֹתֵן לוֹ מָעוֹת, כֵּיוָן דְּאוֹמֵר לוֹ שֶׁיִּקְנֶה בְּשַׁבִּילוֹ: ד * מֻתָּר לָתֵת לְאֵינוֹ יְהוּדִי וְכוּ׳ וּבִלְבַד וְכוּ׳. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן י״ד דְּוַדַּאי בְּשֶׁקָּצַץ לוֹ שְׂכַר עֲבוּר זֶה, וְאִם הָיָה אִפְשָׁר לוֹ לָקְנוֹת וְלִמְכֹּר מִבְּעוֹד יוֹם, מַתִּי אֲפִלּוּ בְּלֹא קָצַץ, וּכְמוֹ שֶׁמָּתַב בְּאֹגֶרֶת לְעֵיל בְּסִימָן רמ״ז (ס״א) אִם יָכוֹל לְהַגִּיעַ לְבֵית הַמְּפוּחָ לְחוֹמָה מִבְּעוֹד יוֹם, אַף שֶׁהוּא הוֹלֵךְ אַחַר כָּךְ בְּשַׁבָּת [הַגְּרַ״א. וְכָתַב, דְּבְאֹפֶן זֶה מֵירֵי. הַשַּׁלְחָן עָרוּךְ], וְלָכֵן לֹא הַזְכִּיר דְּוַקָא בְּשֶׁקָּצַץ]:

ה * לְהָבִיא מַיִם דֶּרֶךְ חָצֵר שֶׁלֹּא עֵרְבוּ. וְהוּא הַדִּין דֶּרֶךְ רְמִילוּת, וְכֵן מוּכָח בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן רס״ו סָעִיף ו׳ (ה״ן) דְּוַדְּאִי בִּרְשׁוּת הָרַבִּים אָסוּר, וְכֵן הִסְכִּים בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ק טו) בְּשֵׁם כַּפָּה פּוֹסְקִים, וְדִלְאֹ כַּהֲגָהוֹת מָרְדְּכַי (פ״ט סי׳ תסז) שֶׁהוּבָא בְּט״ז (סק״ד) דְּסְבִירָא לַהּ דְּדֶרֶךְ פִּרְמִלִּית אָסוּר:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

ד (יד) מַעֲרֵב שַׁבָּת לִקְנוֹת לוֹ. וְדַוְקָא (יג) בְּשֶׁקָּצַץ לוֹ שָׂכָר עֲבוּר זֶה, דְּאָז עוֹשֶׂה אַדַּעְתֵּהּ דְּנִפְשֵׁהּ, דִּבְלָאו הָכִי אָסוּר, וְכַמְבֹאָר בְּסִימָן רמ״ה סָעִיף ה׳. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה מותר): (טו) וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יֹאמַר וְכוּ׳. וְאִם (יד) יוֹם הַשּׁוּק שָׁם בְּשַׁבָּת, וּבְאוֹתוֹ מָקוֹם אֵינוֹ מָצוּי לִקְנוֹת כִּי אִם בְּיוֹמוֹ דְּשׁוּקוֹ כְּמוֹ שָׁרָגִיל בַּעֲיָרוֹת קְטַנּוֹת, הֲרֵי לַהּ כְּמַזְכִּיר לוֹ יוֹם הַשַּׁבָּת בְּפֵרוּשׁ, בֵּין שֶׁמְּבַקְּשׁוֹ לִקְנוֹת עֲבוּרוֹ אוֹ שֶׁנּוֹתֵן לוֹ לִמְכֹּר, (טו) אַוַאֲפִלּוּ בְּתוֹחֶלֶת הַשָּׁבוּעַ אָסוּר. וּבְמָקוֹם שֶׁמְּצוּי קָצַת גַּם בְּשִׁאָר יָמִים, אֵין אִסּוּר אֶלָּא אִם כֵּן מַזְכִּיר בְּפֵרוּשׁ יוֹם הַשַּׁבָּת. (טז) וְכֵן אִם אָמַר לוֹ הַיִּשְׂרָאֵל רְאֵה שֶׁאֲנִי צָרִיךְ לַיְלָךְ לְדַרְכִּי בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת, אֲסוּר לְהַשְׂכִּיר לוֹ הָאֵינוֹ יְהוּדִי בְּעֶרֶב שַׁבָּת, כֵּיוָן דְּסָמוּךְ לְשַׁבָּת הוּא כְּאִלּוּ אָמַר לוֹ בְּפֵרוּשׁ, וְכֵן הַדִּין אִם שָׂכַר לוֹ בְּעֶרֶב שַׁבָּת לְהוֹלִיךְ לְמָקוֹם יָדוּעַ וְהוּא שָׁם בְּשַׁבָּת, אֲסוּר לְהַשְׂכִּיר לוֹ הָאֵינוֹ יְהוּדִי, דְּכֵיוָן שֶׁהוּא שָׁם בְּשַׁבָּת הֲרֵי הוּא כְּאִלּוּ אָמַר לוֹ בְּפֵרוּשׁ. וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן רנ״ב סָעִיף ב׳ בְּהַגָּהָה. וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן שז סָעִיף ל״ט בְּהַגָּהָה. (יז) מִבֵּית יִשְׂרָאֵל בְּשַׁבָּת. אֲבָל (כ) אִם לְקָחָהּ קֹדֶם שַׁבָּת, אַף עַל פִּי שֶׁמְּפֻלָּג מִחוּץ לַתְּחוּם שָׁרִי, (כפ) כֵּיוָן שֶׁקָּצַץ לוֹ שָׂכָר וְאַדַּעְתֵּהּ דְּנִפְשֵׁהּ קָעֲבִיד, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר בְּסִימָן רנ״ב (ס״ב): (יח) הָעוֹשֶׂה. לְפִי עִנְיָנוֹ בְּמָמוֹן, אוֹ בְּמַלְקוּת אִם אֵין לוֹ מָמוֹן. וְאִם טָעָה וְסָבַר שֶׁמֻּתָּר, אֵין עוֹנְשִׁין אוֹתוֹ. וְנָאֶמְן לוֹמַר שׁוֹגֵג הָיִיתִי [אַחֲרוֹנִים]: ה (יט) אֶלָּא מִשּׁוּם שְׁבוּת. אֲבָל דָּבָר שֶׁאִסּוּרוֹ מִן הַתּוֹרָה, אָסוּר עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי אֲפִלּוּ לְדָבָר מִצְוָה, כְּדִלְקַמָּן בְּסִימָן של״א סָעִיף ו׳. וְעַל כֵּן אָסוּר לוֹמַר לְאֵינוֹ יְהוּדִי לְהַדְלִיק נֵר כְּדֵי לִלְמֹד וּלְהִתְפַּלֵּל: (כ) וְהוּא שֶׁיִּהְיֶה שָׁם וְכוּ׳. דְּכֵיוָן שֶׁהָאסּוּר אֵינוֹ אֶלָּא מִדְּרַבָּנָן, וְאָסוּר אֲמִירָה לְאֵינוֹ יְהוּדִי הוּא גַּם כֵּן רַק מִדְּרַבָּנָן, וְהֲוֵי שְׁבוּת דִּשְׁבוּת, לֹא גָּזְרוּ בָּאֳפָנִים אֵלּוּ: (כא) מְקֻצַּת חֹלִי. דְּאִלּוּ בְּחֹלִי מַמָּשׁ הַכּוֹלֵל כָּל הַגּוּף, אוֹ שֶׁיֵּשׁ בּוֹ סַכָּנַת אֵבָר, אֲפִלּוּ יִשְׂרָאֵל עוֹשֶׂה שְׁבוּת לְחַד דֵּעָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן שכ״ח סָעִיף י״ז. (כג) וְדַע שֶׁאֵין מְדַמִּין דָּבָר לְדָבָר בְּעִנְיְנֵי הַשְּׁבוּתִין, וְאֵין לְךָ בָּם לְהַתִּיר אֶלָּא מִילָה לֹא הִתִּירוּ שְׁבוּת דַּאֲמִירָה לְאֵינוֹ יְהוּדִי בְּמָקוֹם מְלָאכָה דְּאוֹרָיְתָא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן של״א סָעִיף ר, וְגַבֵּי לוֹקְחַ בַּיִת בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מַתָּר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן ש״ו סָעִיף י״א: (כב) צָרְךָ הַרְבֵּה. עַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ו) שֶׁמַּסִּיק דְּדַוְקָא בִּמְקוֹם הֶפְסֵד גָּדוֹל, אֲבָל בְּלֹאו הָכִי אֵין לְהָקֵל כְּלָל. (כד) וּבְאֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק יד) מְפַקְפֵּק אֲפִלּוּ בְּאֹפֶן זֶה. וְעַיֵּן בְּסָעִיף י״ט לְעִנְיַן סְחוֹרָה הַנִּפְסֶדֶת עַל יְדֵי גְּשָׁמִים: (כג) וְיֵשׁ אוֹסְרִין. דִּסְבִירָא לְהוּ דְּוַקָא בְּמִילָה שְׁרֵי הַגְּמָרָא שְׁבוּת דְּשַׁבּוּת, [כְּגוֹן לְהָבִיא דֶּרֶךְ חָצֵר שֶׁאֵינָהּ מְעֹרֶבֶת הָאֲזַמֵּל עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי לְמוּל בּוֹ], מִשּׁוּם דְּהֵיכָא שַׁבָּת, אֲבָל לֹא לְצָרְךָ מִצְוָה אַחֶרֶת. וְעַיֵּן בְּלְבוּשׁ (סי׳ תקפו סכ״א) וּבְאֵלִיָּה רַבָּה (שם ס״ק כט) דְּהֲלָכָה כְּדֵעָה ראשׁוֹנָה: (כד) אֲפִלּוּ בְּמִלְאכָה דְּאוֹרָיְתָא. עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי בְּמָקוֹם מְצוָה. מֵיהוּ כְּבָר כָּתַב רַמ״א לְעֵיל (סי׳ רעו ס״ב) דְּיֵשׁ לְהַחְמִיר בָּזֶה, (כה) וְכֵן עִקַּר, כִּי דַּעָה זוֹ הִיא רַק דַּעַת יְחִידָאָה, וְהָרִי״ף (נר.) וְהָרַא״ש (פי״ט סי׳ ב) וְהָרַמְבַּ״ם (פ״ו ה״ט) וְשַׁאֲרֵי אַחֲרוֹנִים לְעֵיל בְּסִימָן רע״ו, עַיֵּן שָׁם:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

הָעְתִּיקוּ בִּשְׁמוֹ זֶה לְדִינָא, וּבָאֱמֶת לֹא פְּשִׁיטָא לֵיהּ שָׁם בָּזֶה, עַיֵּן שָׁם]: (יח) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ז) וְתוֹסָפֹת שַׁבָּת (סק״ח) וּשְׁאַרֵי אַחֲרוֹנִים: (יט) מָגֵן אַבְרָהָם (שם) וְאֵלִיָּה רַבָּה (ס״ק יא) וְתוֹסָפֹת שַׁבָּת (סק״ט): (כ) מָגֵן אַבְרָהָם (שם) וְאֵלִיָּה רַבָּה (שם) וְתוֹסָפֹת שַׁבָּת (שם): (כא) תּוֹסָפֹת שַׁבָּת (שם) וּפְרִי מְגַדִּים (א״א סק״ו) דְּלֹא קָצִיצָה אַף זֶה אָסוּר: ה (כב) חֵי אָדָם (ח״ב כלל סב ס״ו): (כג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ז) בְּשֵׁם הַמַּגִּיד מִשְׁנֶה (פי״ו הל׳ ט״ו): (כד) וּמַה שֶּׁכָּתַב צָרְךָ הַרְבֵּה, אֲפִלּוּ דְּוַקָא בְּדָבָר שֶׁהוּא צָעַר הַגּוּף, כְּמוֹ לְהַרְחִץ בּוֹ הַמְּצֻטָּעָר: (כה) ט״ז (סק״ד) וּשְׁאַרֵי אַחֲרוֹנִים לְעֵיל בְּסִימָן רע״ו, עַיֵּן שָׁם:

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] ובשו״ע הרב (ס״ט בסוגריים). כתב שביום ד׳ וה׳ יכול ליתן לו מעות.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah